

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztvoni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Szhája vszako nedelo.
Prej placilo: 1/2 leta 24.,
12., meszecsno 4., V zvün-
stvo 70., V Ameriko 80 Dinare
za edno leto.

Megjelenik minden vásár-
nap. Előfizetési ára: 1/2 évre
24, 1/4 évre 12, 1 hónapra 4.
Külföldre 70., Amerikába 80
Dinár évente.

Reditelsztvo i opravnistvo
Szerkesztőség és Kiadóhivatal
MÁRKISEVCI p. M. SOBOTA
Rok píszi sze eszi posilajo i sze
ne vrnelo. — Kéziratok ideküld-
endők s nem adatnak vissza.

Cejna inseratov za □ cm:
Izjava, poszlano, odprta pisz-
ma 150., réden veliki 1—
mali oglasz 0-70 Din. i dávek.
Pri vecskrát popuszt.

Hirdetési árak negyzett cm-
ként: Nyiltér és hasonlók
1-50, rendes hirdetés 1—
apró hirdetés 0-70 Din. és az
illeték. Többszörinél engedm

A kisebbségek védelme Magyarországon.

A magyar kormány a trianoni béke-
szerződésben vállalt kötelezettségének meg-
felelően a kisebbségek védelméről törvény-
tervezést terjesztett a nemzetgyűlés elé,
amely a Neue Freie Presse szerint főbb
és fontosabb rendelkezéseiben a következő:

Minden magyar állampolgár, tekintet
nélkül fajára, nyelvére vagy vallására, a tör-
vény előtt teljesen egyenlő s egyforma
polgári és politikai jogokat élvez. Vala-
mely kisebbséghez való tartozás nem lehet
akadálya semmiféle hivatali, nyilvános állás
vagy méltóság einyerésének avagy vala-
mely foglalkozás és hivatal gyakorlásának.
Minden állampolgár szabadon használhatja
anyanyelvét az üzleti forgalomban és a
magánéletben a sajtóban és nyil-
vános gyűléseken. A törvények a ki-
sebbségek anyanyelvén is közreadandók
hiteles hivatalos fordításban.

A törvényhatóságok közgyűlésén a
törvényhatósági bizottság tagja az állam
hivatalos nyelve mellett anyanyelvét is sza-
badon használhatja. A kisebbségek hivata-
los nyelve a képviselőtestületek által ha-
tározottak. A községi képviselőtestületi
gyűléseken az állam nyelve mellett az
anyanyelv is használható. A nyelvbeli ki-
sebbséghez tartozó állampolgár a hatóság-
okhoz anyanyelvén is intézhet beadvá-
nyokat s az ilyen beadványok folytán ho-
tározott határozatok és végzések a fél ki-
sértségre a beadvány nyelvén is kiadandók.
A bírósági eljárásban is a legmesszebb
menő engedmények biztosítottak.

Mindazon iskolákban, ahol a nem ma-
gyar ajku iskolakötelesek száma a 40-et
meghaladja, a tannyelv a kisebbség nyelve.
Községek és felekezetek által fenntartott
nem magyar nyelvű iskoláknak a nyilvános-
sági jogot feltétlenül meg kell adni.

A kormánynak gondja lesz rá, hogy a
polgári és középiskolákban a nem magyar
anyanyelvű tanulók részére parallel osztá-
lyok létesíttessenek s a szükséges tantervek
céből mindenütt rendelkezésre álljanak.
Az egyetemeken valamennyi kisebbségi
nyelvnek és irodalomnak tanszéke lesz.

A rendelet megengedi továbbá, hogy
valamennyi nemzeti kisebbség nyelvének
tudományosságának, művészetének és
kulturájának ápolása céljából egyesüle-
teket alakíthasson és fenntarthatasson s
bonygyugyanezen célból pénzt gyűjthessen.

Minden kisebbségi vidéken működő
hivatalnok tartozik két év alatt az illető
kisebbség nyelvét elsajátítani. Azon hiva-
latnok ki a kisebbségek nyelvhasználatára
vonatkozó rendelkezéseket nem tartja be,
vagy azoknak ellenére cselekszik, fegyelmi

vétiséget követ el, mely szándékosság
vagy ismétlés esetén súlyosan büntetetik

A lapok egyértelműleg üdvözlik a ma-
gyar kormány rendeletét — írja a N. Fr.
Pr. — és egyhangulag állapítják meg, hogy
ezen rendelet jóval több jogot biztosít a
nemzetiségi kisebbségeknek, mint amennyire
a trianoni békeszerződés az országot köte-
lezi. A nacionalista irányú Magyarorszá-
tól kezdve egész a szélső radikális Világ-ig
azt kívánják a lapok, hogy az utódállamok
is hasonló rendelettel segítsék felépíteni a
a humanizmus nagy gondolatát s az ide-
gen uralom alatt levő nemzetiségeknek leg-
alább azokat a jogokat biztosítsák, amire
őket a békeszerződések kötelezik.

Ménsine obramba vu vo- grszkom országi.

Vogrszka vláda je pouleg trianonszko-
gá míra závezka na szébe vzéte dúzsno-
stí naménsine obramba gledoucs primejro
zrendelüvanye dála vö, steroga glavne i
znamenitejse djátke szo, kak je tou v. Neue
Freie Presse nemski novinaj popisano, ete
naszledüvajanecse:

Vszáki vogrszki pörgar, kaksegasté ple-
mena, jezika, ali vere je, je pred právdov
gíhni i gíhne pörgarszke i politicsne juse
má i vszíva. K-sterojkoli ménsini stoj szlíhsi,
tou neszmi bidti zrok ali zádeva vu tom,
ka bi on nebi szmeo, kaksesté szlízsbe,
csészti, pozványa, csi je natou szpodoben,
dobiti i nosziti. Vszáki pörgar szlobodno,
nezasztávleno lehko núca jezik szvoj vu
szvojega dela, pozványa krouzsi, vu med-
szebnom dotikanyí z-lüdmí, vu piszanyí,
stampi i vu ocsiveszni szpráviscsaj, gyülej-
saj govorejnyi. Pravde, zákonje, sze vu
ménsinaj jezikaj veritno doj obrnyene tüdi
morejo naznánye dati i razglásziti.

Na vármegyövszki gyülejsaj vármeg-
yövszko- gá nazavüpszti (megyebizottsági
tag) kotriga, pouleg drszávnöga szlízsbe-
noga jezika szlobodno i szvoj materni jezik
núca. Obszine szlízsbeni (uradni) jezik
veski tanácsnici szamí obszebi zvolijo, vu
sterom do sze tanácsivali. Na veski gyülej-
saj pri drszávnom szlízsbenom jezikí, szlo-
bodno szvoj materszki jezik tüdi núcajo.

K-ménsini sze drszécsi pörgar k-ob-
lászti vu szvojem maternom jezikí tüdi
szlobodno dá notri prosnye i drüge napiszke
i na ténapiszek prinesena szkoncsanya
(szklepi) na sztranke zselejnye sze tüdi vu
maternom jezikí morejo vödati i prineszti.
Pri birovie obhodi (tárgyalásaj) kak najvecs
szlobodscsine sze ogvüsa.

Vu vszákoj táksoj souli, gde nej vo-
grszko- gá jezika decé vise 40-ti jeszte, je
vucsanya jezik: materszki. Poménsinaj i

gmajnaj gori drszáne solé tákse juse májo,
kak drszávne.

Vláda sze poszkrbi, da v-pörgarszki i
szrejdnyi soláj za nejvogrszko- gá jezika
vucsényke parallelni razrédi sze posztávijo
gori i potrejbne solszke mocsí (proffeszorje)
szeposztávijo v-nyé. Na vszevucselscsaj
sze za vszejmensin jezike i píszátelszti
racsún kathedre posztávijo gori.

Imenüvano zrendelüvanye dopusztí ka
na vszáke národnosztí ménsine jezika, kultore
osznávlanya gledoucs szlobodno drúzstva
májo, gori drszije i naté cil áldove pri-
násajo i pobérajó.

Vszáki csesztnik, sze vu dvej leti more
one ménsine jezik navcsiti, na stere presz-
tori szlízsbo znása. Vszáki csesztnik, steri
sze ménsin jezika szkoncsanyi nepodvrzse,
nego tém prouti csini i nedovolí, prelomi
szlízsbeno regolo, zapoved, za steroga
voló sze náimre, csitou szamrad i povratno
presztoopi, trdno pokastiga.

Vszí organomi novin pozdrávlajo i
dícsijo vogrszke vláde tou zrendelüvanye
— písejo nadale imenüvane novine: Neue
Freie Presse i ednoglaszno konstatejrajo,
kaj tou zrendelüvanye vecs jusa i szlobod-
scsine ogrüsa ménsinam kak je natou gle-
doucs trianonski míra závezek szam szebé
doli závezao.

Od národnöga Magyarorszá- gá zváni
szploj do náj radikálnejsega Világ novin,
vsze novine tou zselejo i kricsíjo, naj i
one drszáve, stere szo z-vogrszko- gá i drügi
országov doubile presztore, z-priszpodob-
nim zrendelüvanyem pomágame gori pocim-
prati humanizmusa lejpo veliko miszel i
hrambo i tak pod túhov oblásztjov bodou-
csim národnosztam kamcsi ono szlobod-
scsino i juse ogvüsale i dälé, na steroga
szo po trianonszkom míra závezki doj zá-
vézane i dúzsne dati.

* Národno jezicsno vjedínanye i Prejkmörzi.

Piszao: Ljudevit Halász-Pápič novinár.

Küzmics Stevana prejkmurszko- gá szloven-
szko- gá prvo- gá píszátela rodjenyá 200 lejtnöga
szpoumenka szvétek je za aktuálisno vcsino ono
pitánye: *Ka naj májo pred ocsmi vezdásnyi
prejkmörzki píszátelje na jezika i národ-
noszt gledoucs? Mí vendí, kí k-szlávszkomí ná-
rodí szlíhsimo: imenüjmo sze bár »sztári szlovenje«,*
ali »prejkmurzi«, nesz mimo z-oucsi písztiti té
csin, ka je nouve jüzsne szlávie drszáve grüntanye
zacsétni punktum grátao píduocsega szláv-
szko- gá reneszáncia, steroga doszégnyene sze
nemre nacsí miszliti i popolno gtátati, kak
po jezicsnom vjedínanyi, za sterim sze száma
od szébe vöosznové i pride vjedínana národna
vejszt. Li vjedínanya národna vejszt je mögoucsa

doszégnoti i zvrstni ono národno pozvány, stero prígoda od szlávskoga národa csáka i zselej. Záhodni (francuski, italianszki) latinszki národov i nemcsije kultura je zse prebejzsala szvoj bezsáj, stero kamo-koli nagibanye, té kulture dekadencio má za szebom prineszti.

Nej miszlécsi na zhodni plemenov szlavo kulturo: jedíno je szlávski národ pozváni i predesztinálni na tou, da na meszto pomenkávajoucsé záhodne kulture sztoupi i prejk vzeme vodécsé pozványé vu szvejta prígode nadaljávanyi.

Mí vendszlovenje, kí szmo li eden máli, atom, edno kaplo vodé vu velkom Oceáni escse i vu nasoj tejsznoj domovini edna premulicska ménsina, nemamo drúgo, kak previditi nas sztan pri osznávlanyi nasega jezika, gledécsi on veliki cil: nemamo drúgo csiniti i tou nam je potrejbno vcsiniti — navkúpno — nas jezik *ocsisztiti od tühincov prejkvzété rejcsi i nyé vezdásnyega országa velike vecsine z-szrb-horvatskimi recsmi namesztiti*. Tou nam zdrava pamet i tíváristnoga zsitka nepresztanna centralizácia tüdi tak velí, prerazmiti i szpoznati dá. Tou pa vendszlovenje tejm lezsi zvrstijo, ár vu nyihovom jeziki i v-horvatskom je velika szpodobnnszt, stero polehsa on vecs sztotin prakszis i tíváristno dotikanye. Nega tü od toga gucsa, ka bi znicsili i fundali szvoj klaszicsni jezik, (kak tou krájnci namejnijo) stero ga szmo prejk jezero lejt, kak drági kincs obarvali, osznávlali, gájili — náj on osztáne gori od pokolejnya, do pokolejnya szamo li one vszákdanésnyepiszmené recsi (stero szo pri ekaksi pizméni dugovánaj z-vogrszkimi namesztiti) da tak szpoznavsi jüzsni szlovenov jezik, szvojega rodnejsega vcsinijo i vö sze osznozvé z-zdaj gucsécsega szrb horvacskoga jezika on jezik, steri vjedina i pripela národno vejszt i obcsütönszt.

Vszáki jezik má i more meti szvoje pravdeno-náturto gájénye i násztopno osznávlanye, steri ednouk na národnoga vjedínanya poule pripela porázlocsni krajni jezika gucsécse jüzsne národe. Toga nászled sze zse vídi i zskazsúje pri od vojákov domou pridoucsi mladéncaj. *Pouleg mojega stimanya vojástvo bode toga pozványa nájbougsi faktor*, steri té cil ogvüsa (Ausztrie példa nam nacsí szvedocsi. Reditel.)

Tou pszichologiczne zroke má: pri vojástvi potroseno vrejmen je bilou vszigidár ono vrejmen, stero ga szpoumenek je nájbole gori osztao pri oni, kí szo szlúzsili (Naimre te trplejnya zsaloleszten szpoumenek! Reditel.)

Jezicsnoga i národnoga vjedínanya pout je nej tak lehka, da bi sze tou od dnesz do ütira povejmo v- 24-ti vöraj moglo zgoditi (kak tou niki sovinszti bloudno miszljijo. Red.) Eden jezik i národ poszili tázbriszati namejniti, je grejhsno

i bloudno nevarno zdejnye. Ali neprekrouzsena vöneognyena, lehko povejmo: Elementálna, tíváristvena potrejbcsina je, stero prvle szledi má príditi. Prototomi, prouti bidti je — bloudnoszt — ali z-ednim bi teliko znamenüvalo, ka nej znati i poznati one plemenite znanoszt i pozványa, stero na szlávski národ csáka: *na szlávov szvetovno prígode porzvány!* K tomi pa li jedíno po vjedínanyi jezika je prouti mogoucsé príditi i tak tüdi k-vjedínanyi ednoga dühá.

Tá pout je nasa i tüdi: *prejkmurszki szlovenov!*

(* Meszto szmo dáli etomi napiszki v-Mörszkoj Krajini, csi glih nerazmimo vu vszem táli z-piszátelom vedno doub, Na stero sze escse drúgo pout nazáj povrnémo. Reditel.)

GLÁSZI. — HIREK.

Oszobni glászi. G. Lipovšek Gáspár voditel okr. glavarsztva, dosedasnyi vládni szvetnik szo imenüvani za okr. glavárja gg. Dr. Bratina i Svetina doszedasnyi komiszárje pa za vládné tájniké vszi pri okr. glavársztvi v M. Soboti. Ti vrejdni — oblounani. Szrečna dobrozselja!

Direkcija za gradnjo novih zeleznic kraljevine SHS v Beogradu naznanja s aktom od 27. junija 1923. broj 3666, da se gradba zeleznice Murska Sobotá Ljutomer Ormož nikakor nenamerava ustavit, ampak naszprotno direkcija stalno forsira cekckcijo za gradnjo v Ljutomeru, da dela kar najhitreje. S proračunom za leto 1923/24, ki se sedaj nahaja pred parlamentom je predviden potreden kredit zadovrsenje te zeleznice. Vesti in govörice o ustavljenju gradbe so torej ne resnične. (Okr. glav. v M. Soboti. Štev. 660/pr.)

Premovanje konjov v Beltinci. Štev. 357/2. Konjerejski odseki odek 2, kmetijske družbe za Slovenijo, priredi premovanje konjev za Prekmurje dne 25. julija t. l. v Beltincih. Premovani bodo samo konji mrzlokrvnik pasem in sicer kobile z zrebeti, triletne pripuščene ali nepripuščene in 4 letne pripuščene zrebice, enoletne in dvoletne zrebčke ter enoletni in dvoletni zrebčki, ki obetajo postati dobri plemenjaki. Ti morajo bti opremljeni z živinskimi potnimi listi in legalnimi spuščalnimi listki. Östali pogoji so itak znani iz razglasov iz prejšnjih let. (Ur. list, št. 69 ex 1921). Da se more obdarovati čimveč konjov, vabimo prijatelje konjerejc in občine, da prispevajo z denarnimi prispevki za premije. Te se naj pošlje na okr. glavarsztvo ali naj vzroči na dan premovanje premovalni komisiji. (Okr. glav. v M. Soboti.)

Pasja steklina v Prekmurju. Štev. 459. Dne 25. VI. se je prekatil neki dosedaj še nepoznan najbrž iz ogrske stekel pes v Gor. Lendavo in sosedne občine. Tu je obgrizal kar 30 psöv in pobegnil pri Kuzdobjanju v Burge land. Dne 28. VI. pa ugotovljena pasja steklina pri nekemu psu v Moravcih. Štatistika že to šteje 12 slučajev pasje stekline v Prekmurju. P. ostreni pasji kontumac še bo trajal radi tega prepj. (Okr. glav. v M. Soboti.)

Važno za izseljence v ameriko. Izseljenci potujejo v New-York ali pa preko New-Yorka opozarjajo na novo ustaoovljeno Društvo za pomoč potnikom v New-Yorku, ki je uvedlo službo spremljevalcev (guide service) za novo došle izseljence. Vsak izseljenec dobi brezplačno spremljevalca, ki ga na poti k sorodnikom oziroma odpravi preko New-Yorka i na zaželjeno mesto. Szvrho novoustanovljenoga društva je preprediskoriščavanje potnikov po različnih sleparijah in (Okr. glav. pol. odd. M. Soboti.)

Lovszko drústvo v M. Soboti naznanja, vszi nyé köfrige tefko dobijo gotove patroné po zmernoj cejni csi sze zglászijo pri tájnim drústva pri g. Škrinjari, Naváden patron: 6 kor. brezdimni: 7 kor. falat. Tájniki

Nájdena je edna pejnecznica (bugyelarís) malo penezmi i vu nyem lovszka kárta i orozszliszt glaszécsa sze na imé *Mikola Adám Dolina Gor.* Lasztnik lehko prevzeme prouti obcsinszkom potrdili o persoune v Norsinci (M. Soboti) pri Bédék Jozsefi z obdaritvov.

Hodos. Prinász vkápajo granicsno kamény. Vozijo je z kouli i pri tom na nasi trávniki steri szo od vnougoga doszedásnyega dezsdz premokri, doszta kvára delajo nej szamo za letosnyo outavo, nego na vecs lejt, ár je vsz razrejzsejo. Csi sze zse doticsnim oblasztam ne mílimo, nej bi sze nyim zsvína mílila, steri sze doszta jejsztvine odtégne sztem i bliplilicsnejse vrejmen nyalé tou vkápanye.

Vescsica. V nedelo t. m. 15-toga popodnévi bode prinasz poszvecsvüvani te nouküpleni 180 kg zsmeten zvon. Po poszvetcsüvani de veszelica prinasz, za stero szo pripravvelike.

Stirje dühovniki szo sze zalejali v Drávga szo sze v ládji pelali v Brezno na ouszvetek iména dén g. Hirschucana. Po imémi sz Valčič z Brezne, Rasnik z sv. Trojice, Ribič z Brezne i Držečnik z Janzeveva vrsa. Godisze 10. t. m.

TÁRCA.

„Lázár kelj fel!“

— Bormegissza Gábor uram históriája. —
Irtá: Halász P. Lajos.

Nem a mai, gondterhes napok korában történiék meg egy-egy érdekes história. Odanötték azok a multhoz és mint gyermekkorunk reflexiói, térnek vissza hozzánk, néha, hogy lelkünket simogassák, a jelen élet viharaitól feldult lelkünket, szellők, ezek andalító szellők; az örök — romantikus — múlté; — onnan való ez a história is:

Van egy kis város a Vendvidéken, ebben a városkában élt e történet hőse — jóval ezelött, a Nagytekitetü — céhvilág végkorában, azidöttájt, amikor az ezüst-pitykés labdik divatjába, az az »átközött német« ütötte bele az orrát a szük-pantalós vivmányával, szóval akkor élt az a közbecsülésben állott szücsmester, akit egyszerűen Bormegissza Gábor uramnak, vagy röviden Lázárnak fogunk nevezni elbeszélésünk folyamán. Ergo, ahogy a történetek kezdödni szoktak:

Egy szép öszi éjszakán, Bormegissza Gábor

uram ott feküdt, a városka végén, a rétvirágokkal tüzdelt Mária-kö tövében. (Vajjon mi' szél hozta ide?) Arca, mint a carmin, vörösen égett, beugró két szemüregéből két picurka szem pislogott elő, pillantásai rátapadtak a végtelen világűr csillagtengerére. Éjszaka volt, álomringó nyári éjjele s B. G. uram, sirontuli néven Lázár, gondolatban ott nyargalászott, fenn a hét csillagból vert diadal-szekéren; tul a csillag kárpit mögött, pedig az Úr tartott szemlét, — fenséges — szurós tekintete lejutott a bünözö lelkek szomorú földjére is: . . . Bormegissza Gábor uram itt nagy hirtelen olyasfélét érzett, mint kinek testét zuzodás-okozta fájdalmak kezdik marni. Felébredt, sikoltott, csipás szemeit kérően emelte az égbe. Gondolkozni próbált. Távolról, a faluból kísérteties kakasszó zenget bele az éjbe: (»Krisztus, Judás, Tanitványok, Halál«.) Gondola magában és a végét várta, Bormegissza uram.) Feltápáskodott arccal a kereszt felé, szemei rámerévültek a néma Mária-kö esett pilláira, térdre bukott. Lelkében kínos tusát vitak a jövő-menő gondolatok. Meggyöttörtnek s elveszettnek hitte magát, hol a földre, hol az égbe pillantott, segítséget várt, menni akart, de lábai mintha gyökereket vertek volna. Nem birt

mozdulni és lelkében tovább dult a vihar, egy pillanatra és valami fuldoklás félet érzett. Minden erejét összeszedve, neki-föhászzkodott, szájából mint végsóháj, tört elő a hang:

— Uram, Isten, bocsáss meg, nekem, szegény bünösnek!

— Megvan minden bocsájtva, te részeg d . . . — felelt egy ismeretlen hang a keresztoldaláról. Bormegissza uram, a szavak hallatára, menten kijózanodott. Szégyenében futásnak eredt és futásban majdhogy rá nem tiport a kereszt közelében pihenő pandur-patrolra, a nagymeghökkenésében csakhogy lekapta süvegét; megkivételesen megsüvegelte az Úr zöldhajtókás küldötteit, hang azonban nem jutott ajkára, csak rohant, mindég jobban, migcsak be nem ért a városka kísértet-mentes falai közé — Ez vala Bormegissza Gábor uram furcsa, lázári históriája. Így adta elő nekem az Úr egyik küldötte, gyermekkoromban. De azóta már ő is elment, Bormegissza uram mellé, a domboldalra, a kisváros temető csendes világába. Lehet, hogy megtörtént, lehet, hogy nem egész így folyt le az a furcsa história. Nem tudom. Majd az Úr színe előtt megdunkban lesz a részleteket is megtudni — ha a dig vársz, nyájas olvasóm?

Kinevezések. Lipovšek Gáspár az eddigi ker. főnökség vezetésével megbízott kormány tanácsos és kerületi főnökké Dr. Bratina és Svetina eddigi ker. biztosok kormány tanácsosokká neveztettek ki; mindannyian az eddigi hivatalukbani meghagyással.

Fontos amerikai kivándorlóknak. Kivándorlók, kik New-Yorkba, vagy azon keresztül utaznak, figyelmeztetnek az újonnan alakult „Utasok segítő egyesülete New-York” nevű egyesületre, mely hivatalosul tüzte ki az újonnam érkező bevándorlók kíséretét is. Minden egyes kivándorló, ki ezen irodájában jelentkezik, *ingyen kap kíséretet*, aki a kívánt helyre elkíséri és utbaigazítja. Az újonnan alakult egyesülettel minden eddigi család lehetlenné tétetik ítb. (Ker. főn. rend. oszt.)

M. Sobota Ormož-i vasutépítési munkálatainak beszüntetési szándéka ellen egy korábbi lapunkban annak idején kikeltünk. A jelek igazoltak hírünk valódiságát. Ámbár 5 millió Din. hitel azóta megszavaztatott, mégis kételkedtünk a munkálatok befejezésében, mignem ma hivatalosan értesítenek bennünket a következőkben: „SHS Vasút építési hivatal Beograd” 1923. jun. 27-i 3666 számú leirattal értesít, hogy a Murska Sobota - Ormož vasut építése semmi képpen sem lesz beszüntetve, elenkezőleg az igazgatóság unszolja az alosztályt Ljutomerén annak mielőbbi befejezésére. Az 1923/24 évi költségvetésben, mely most fekszik a parlament előtt, annak befejezésére szükséges összeg elő van irányozva, A beszüntetése miatti hírek és beszédek tehát nem igazak. (Ker. főn. 660/pr.) (Mi Muravidékiek szeretnők a legjobban, ha ez így volna, de mielőbb, mert minden perc drága annak késedelmével. Szerk.)

Hodos. Nálunk most kezdődtek meg a hátrkövek leásási munkálatai. Furcsa a dologban az, hogy az illetékes hatóság nem tudja mérlegelni azt a rengeteg kárt, a mely most származik a növésnek indult rétek fűvén. Ki azt nem látja, el nem tudja képzelni. A köveket fuvarozó kocsik mind agyon gázolják réteinket, kivált az eddigi nedves időjárás mellett. Ha már nem a népnek kárán, de az állattól ekép megvont takarmány miatt az állatokat sajnálhatnák meg az illetékes körök, miért a munkálatokat akkor végezhetnék, mikor kárt nem tehetnék a gazdáknak.

Erdei lopások. Bertalanics István Rádovci-i lakos széttekinteni ment az erdejébe, amikor szomorúan tapasztalta, hogy egy néhány

szál fáját ellopták. Hazamenet Bokán Mátyás nevű szomszédjánál ép ily fákat pillantva megbetért őt felelőségre vonni, de Bokán elzavarta. Másnap csendőrséggel ment hozzája, mikor is megállapított, hogy a fa Bertalanics erdejéből való. Az ügyet átadták a bíróságnak.

Bunyevecok Zágrebban. Aki tud a sorok között olvasni, az sokat böngészhet ki a zágrebi lapok azon tudósításaiból, amelyekkel a szabadkai »Neven« elnevezésű bunyevec polgár dalárdának zágrebi látogatásáról számolnak be. 56 bunyevec énekes ment el Zágrebbe hangversenyezni s ezt az alkalmat a horvátok arra használták fel, hogy tüntető óvációk között keblükre öleljék bunyevec testvéreiket, kik évszázadokkal ezelőtt Horvátországból vándoroltak át Magyarországra s a mai Bácska népességének igen jelentős részét alkotják. Valóságos zászló erdő alatt, ünnepi ruhába öltözve több mint 10.000 ember várta és fogadta hángos rivalgó éljenzéssel az 56 bunyevec énekest, akiket a város közönsége nevében Krčelič helyettes polgármester, a fogadó bizottság nevében pedig Dr. Horvát a Radič párt alelnöke üdvözölt. A vendégek szónokának válasza, majd a különböző egyesületek üdvözlése után valóságos diadalmenetben kísérték be a dalosokat a pályaudvartól a város főutvonalaín át a Sokol kertig. A beogradi kormányhoz közel álló Zágreber Tagblatt hüvös rövidséggel ír a fogadtatásról s zárjel között jegyzi meg, hogy az egyik ház erkélyén megjelent Radič ur is, akit az arra vonuló néptömeg viharos óvációkban részesített. A Bács-megyei Napló is csak tudósítást közöl az esetről de már a többi lapok — Radič nevének említése nélkül — tüntető rokonszenvel írnak a bunyevec testvérekről, a horvátországi és bácskai horvátok gazdasági és kulturális egymásra utaltságáról. Egyelőre tehát csak kulturáról és közgazdaságról beszélnek, a politikáról pedig szó sincsen.

Károsodások. Sável János Černelavci-i gazdatársunk és vendéglős idei szép csikaja, a vendég által odatámasztott kaszán hasát teljesen felvágta. Leölték. — Fliszár János Márkisevci-i gazdatársunk lova megveszekedett senkit magához nem engedve rugott, harapott. Orvosi vizsgálat után elhullott. Az ily furcsa esett már a harmadik.

Az idej terméskilálás. Az aratás után megkezdte után már a szükségcséplések is megkezdődtek. A termés nem oly jó, mint azt gondolni véltük. A még most duzzadt nyers szemből is csak 36—42 kg-ot ad egy 22 kévés kereszt.

Vadászegyesület tagjai, kik jó töltenyt kedvezményes áron óhajtanak beszerezni, jelentkezzenek az egyesület titkárjánál Škrinyar-nál. Kész töltenyek árai feketeporral töltve közönséges porral: 6 korona, füstnélküli: 7 korona drbja. Titkár.

Hatvankét évi házasság után egy napon halt meg egy házaspár. Megható temetés volt a minap Londonban, nagy gyászoló közönség részvétele mellett. Thomas Walker nyolcvankét éves londoni polgárt és nyolcvankét éves feleségét egyszerre temették el közös sirba. Az öreg házaspár hatvankét esztendeig élt együtt boldog házasságban s a múlt héten egyszerre betegedtek meg súlyosan. Egy ágyban feküdt a két beteg és az orvosok kérésére sem akartak külön ágyba feküdni. Előbb a férj halt meg s néhány perc múlva öreg felesége is követte a halálba.

Vakmerő lopás. Kelemetlen meglepetés érte Koch Gyula Fokovci kereskedőt e hó 12-én délután. Muraszombabtól hazajövet szobájába tért kissé megpihenni s levetette kabátját. Rövid idő múlva kiment az udvarra. Mikor újból visszatért ámulva látta, hogy hiányzik a levetett ruha, a benne levő 13000 kor. készpénzt tartalmazó tárcával, az ezüst cigarettatárcával és az aranyórával együtt. Az értékes holmit a nyitott ablakon keresztül vihette el a vakmerő tolvaj, kinek szemtelenségét nagyban fokozza az a körülmény, hogy a csendőrség ugyanazon házban van elhelyezve.

Előfizetések és hirdetések a Prekmurska tiskarnában is felvétetnek.

Pejnezi — Pénz.

1 Dollár	= Kj	364
100 Kor. Budapest =	»	4·12
100 Kor. Becs	= »	—50
1 lira	= »	16
Zürichben 100 Dinar =		6

Naznányam

postüvanomi obsinsztvi i trgouvcam, da prevzem oszebne vozsnj i vszakovrszino prevzszanye blagá po najnizsnoj cejni.

Szpostüvanom:

Kemény Markó
Murska Sobota.

Gazdálkodás.

A visszamaradt magzatburkokról.

Irta: Nemes Miklós volt m. királyi állatorvos M.Sobotán.

Mi az oka annak, hogy ez így van? 1. Az, hogy a gazdák nem tudnak számolni. Nem számították ki, hogy az állatorvosi költség most sokkal kevesebb, mint amennyi békében volt. Ugyanis majdnem mindennek az ára százszorosára emelkedett. Egy tehén értéke 60—80 frtról 12—14000 frtra ment fel. Az állatorvosi legegyszerűbb vizsgálatnak 2 frtról 400 frtra kellett volna felszállni, de egészen biztosan számítva, legalább 200 frtra. Ámde mit tapasztalunk: egy vizsgálat ma 30 dinár, tehát csak harmincszoros az áremelkedés. 2. További ok az, hogy a gazdák a pénzt nagy becsben tartják. Nagyobb a vonzalmuk a pénzhez, mint az állathoz és ezért félnek az állatorvosi csekély költségtől jobban, mint a nagyon értékes állat elhullásától vagy kényszervágásától. 3. Nem ismerik a veszélyeket, amelyeket a kuruzsló működése magában rejt. Tele szájjal bebeszéli a gazdának a fejét, hogy így, meg úgy segített a nehéz elléseknél, a visszamaradt burkoknál. A leg-

Borzalmas gyilkosság Ljutomerén.

Egy orosz mérnök feleségét és hároméves kisfiát távolléte alatt meggyilkolták.

F. hó 6.-áról 7.-ére virradó éjjel véres dráma játszódott le Ljutomerén (Luttenberg). Itt lakott feleségével és három éves kis fiával, ugyszintén régi szolgájával a M. Sobota—Ormož-i új vasut építésénél alkalmazásban lévő orosz gépészmérnök Ganusov. E napokban utazott el szolgálatilag Požarevácra. Feleségének szerelmi viszonya volt Avčerov nevű orosz kapitánnyal. Ő-án éjfél tájt erős jajkiáltások voltak hallhatók a lakás környékéről. Reggel 7 órakor a mérnök szolgája jelentést tesz, hogy gazdaasszonyát és 3 éves fiát meggyilkolták. A kiszállt bizottság Ganusovné ruha nélkül, inggel megfojtva, a kisfiút pedig rongyos törölközővel felakasztva találták. A szolga állítása szerint 10 óra körül Avčerov kapitány jött a lakásba, ki után ő maga

csukta be kívül az ajtót, minekutánna ő (a szolga) egy ismerőséhez ment, kit tanuul hívott azért, mert gazdája meghagyta, hogy az asszonyra vigyázzon távolléte alatt.

Ily formán a kapitánynak az ablakon keresztül kellett volna szöknie. Viszont a szolga is össze van karcolva az arcán és mellén, ami azon gyanut kelti, hogy a szolga erőszakot akart elkövetni urnője ellen s mert ellenkezett megfojtotta. Bebizonyult, hogy a szolga éjfélkor még a lakásán volt, a kapitány pedig állítja, hogy neki a szolga nyitott ajtót s már jóval az esett előtt az étkezdében volt. A szolga is meg a kapitány is fogva van. A vizsgálat, mely hivatva van az igazságot kideríteni, még folyik.

több azt mondja: »A visszamaradt burkok majd kirohadnak«. Így mondták ezt apáink is! Várnak-várnak, amíg az állat keveset vagy egyáltalán semmit nem eszik. A rohadásos mérgek az állatot majdnem elpusztítják. A lelketlen kuruzsló tanácsára mindenféle elképzelhetetlen dolgokat beadnak még mielőtt az állatorvoshoz fordulnak. Beadták: záptojást, zsíros-hagymás-kenyeret, bort, teát, pálinkát, mindenféle koperteát, fekete, bűdös olajat, kócot. Megmossák szeszesvízzel és elmondják a legkülönfélébb imádságokat visszafelé, nyomják, dörzsölik, megvagdossák a tehén hátát éles késsel, érvágóval, vért eresztenek és ne add Isten hogy, a faluban valakinél egy 10 év előtti receptemet, melyet ki tudja milyen koru, milyen nehéz, milyen betegségben levő állatnak (sertésnek részére) irtam, megtalálják. Ezt a receptet biztosan megcsináltatják, azaz megveszik a ráirt orvosságot és irgalom nélkül beadják a tehénnek. Egy rühes ló részére irt kenőcsöt beadták a tehénnek azzal a bölcs okoskodással: »Ettől a 3 év előtti (tehát most már régi, romlott) kenőcsötől szépen kitisztult a ló bőre, okvetlenül megtisztítja a tehén méhét is.«

Amikor a bölcs kuruzsló nagy, ámitó tudományára csüörtököt mondott, (mert a tehén nem gyógyult meg magától), akkor küldenek az állatorvosért és biztosra veszik, hogy azonnal elfújja a bajt. Igen biznak bennük, mégha késő is.

Az egész test mérgezett a sok bűzös, rohadó buroktól. A sok mindenféle orvosságtól el van rontva az étvágy. A gyomrok, a belek a sok hagymás, paprikás pálinkától sebesek. Az állat végleg ki van merülve, gyenge. Kényszervágni nem lehet, mert bűzös, mérges a husa.

Ha van még egy kis életerej a szegény tehénnek, hát kénytelen az állatorvos a saját egészsége kockázatával, a rohadó burokokkal órák hosszat vesződni, azokat mindenféle műfogásokkal gondosan az egyes méhgombokról leválasztani, az egész méhet 2—3 naponként fertőtleníteni, kiöblögtetni. A testben lévő mérgeket, gyomorba öntött, bőr alá, légcsőbe, vérbe fecskendezett szerekekkel kell közömbösíteni vagy eltávolításra bírni. Hetek telnek, míg az állat felgyógyul, holott ha azonnal jött volna, kevés költséggel a tehén egészségének, közérületének megzavarása nélkül 1—2 nap alatt rendben lett volna a tehén. Azért jelzem esetleg 2 napot, mert ha az összenövések erősek, vérzők, nem ajánlják a tanárok az egész burok kivételét egyszerre.

Összefoglalva az egészet, tudni kell minden gazdának:

1. hogy a visszamaradt burkokat azonnal vagyis minnél előbb kell kivételni állatorvossal az állatból, mert gyorsan rohadnak.

2. Ne itassunk hideg folyadékot, moslékot, vizet, amíg a méh teljesen meg nem tisztult, mert különben időelőtt záródik és nem engedi ki a »tisztulást«.

3. Kuruzslótól rettegjünk, mert kárunkra van! Egyébként, amint hallottam, folyamatban van a kuruzslók összeírása és azoknak 10 évre visszamenő megadóztatása, még akkor is, ha ingyen gyógyítottak. Azonfelül meg lesz mindenik büntetve, mert tiltott dolgot cselekedtek. Továbbá az állattulajdonos megkivánhatja a kuruzslótól, hogy a kárt, amit a kuruzsló a megijedt gazda hívásának jogtalan engedelmessége által okozott, a kuruzsló megtérítse. Vagyis, ha a kuruzslótól gyógyított állat, a hibás gyógyítás miatt elhull vagy kényszervágásra kerül, a kárt meg kell fizetni a kuruzslónak azért, mert ő (a kuruzsló) tudta, hogy a kezeléshez, gyógyításhoz nem ért és így mintegy előre megfontolt szándékkal okozta a kárt. Egy palinai kuruzsló a sánta ló lábán eret vágott Gumilicán. Ettől az érvágástól a csánkizület elgenyedt, mert az érvágó kissé mélyebben ment bele és megnyitotta az izületet. A kuruzsló tartozik megfizetni az egész ló árát, mert az hasznavehetetlenné lett az egyetlen érvágástól, még akkor is, ha ingyen végezte az érvágást. Az állam azon ló értékével szegényebb lett és ezért kell a hatóságoknak üldözni a kuruzslást.

(Vége.)

NORDDEUTSCHER LLOYD, BREMEN.

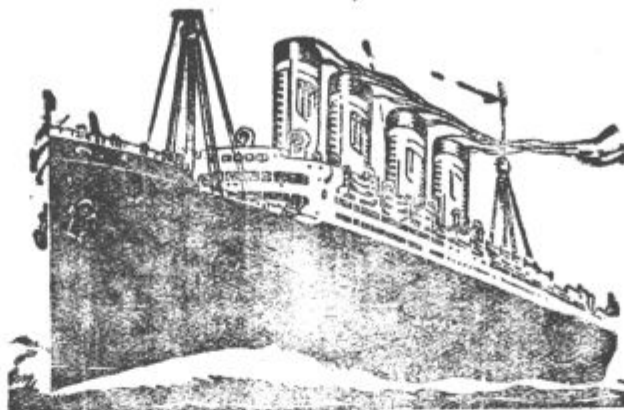
(SEVERNONEMSKI LLOYD.)

Vsem amerikancem najboljpoznano parobrodno društvo.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

HRV. SLAV. GOSPODARSKO DRUŠTVO V ZAGREBU.

Brzovjavi: NORDLLOYD ZAGREB

Poslovnica v Zagrebu:

Viator konačište, pri državno kolodvoru.

Podružnica v Beogradu:

Obiličev venac 10.

Podružnica v Ljubljani:

Eduard Tavčar, Miklošičeva ulica.

Podružnica v Vel. Bečkereki:

Johan Graf, Cara Dušana ulica.

Lejsz za cimper

sze lahko naroucsi pri trgovci leszá
CSÁSZÁR Alexander M. Sobota, po
nizikoj cejni. Zglasziti sze pri NOVÁK
zid. podjetniki M. Sobota Kolodvorszka
ulica.

FERRUM D. D. ZAGREB

nove parne

MLATILNICE Gőzcséplőgépek

v zalogi pri

Nemec János trgovci
Murska-Sobota.

NEMECZ JANOS

vaskereskedő

M. U. R. S. K. A. S. O. B. O. T. A.

Nagy raktár:

ÉPÜLETVASALÁS

TÁBLAÜREG

VARRÓGÉP

SORVETŐGÉP és

GŐZCSÉPLŐGÉPEKBEN

Dr. Josip Goljevšček

odvetnik v Murški So-

boti se je preselil s svo-

jo pisarno iz občinske

: hiše v hišo trgovcev:

BRATA BRUMEN

(prej dr. Ritscherjeva hiša) poleg sodnije.

Oddá sze eden mládi vucsji pesz.
Pozve sze v Prekm. Tiskárni.

Előfizetések és hirdetések a Prek-
murska tiskarnában is felvételnek.

NAZNANILO

Králészki notárus goszpod KRIŽAN FERDO, vljudno dajo naznánye vszem obcsinarjem, da szvojo notárszko kancelaio z 13. julijom t. l. preszelijo v obcsinszko (Varasko) hizso.

ÉRTESÍTÉS

KRIŽAN FERDO, murska sobotai kir. közj. tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy közjegyzői irodáját f. évi julis 13-val MURSKA SOBOTÁBA a városh. épületébe helyezte át.

Trzsne cejne. Kereskedelmi árák.

Blágo — Áru.

100 kg.	Psenica—Buza	K	1750—
	» Zsito—Rozs		» 1400—
	» Ovesz—Zab		» 1400—
	» Kukorca—Tengeri		» 1400—
	» Proszou—Köles		» 1200—
	» Hajdijna—Hajdina		» 1200—
	» Graoka—Bükköny		» 2000—
	» Otroubi (psen)—Korpa (buza)		» 1150—
	» Szenou—Széna		» 300—
	» Graj—Bab		» 1600—
	» Krumpise—Burgonya		» 340—
1 kg.	Lenovo sz.—Lenmag		» —
	» Detelcsno sz.—Löhermag		» —
		III.	II.
		I.	
	» Bikovje	» Bika	40—45—50—
	» Telice	» Üszö	40—45—50—
	» Krave	» Tehén	30—35—40—
	» Teoci	» Borju	53—62—
	» Szvinyé	» Sertés	93—98—
	» Mászt I-a—Zsirl-ö.		» 200—
	» Zmoucsaj—Vaj		» 140—
	» Spej—Szalona		» 160—
	» Belice—Tojás		» 4—

HRANILNICA v MURSKI SOBOTI

Prej — Ezelött

MURASZOMBATI TAKARÉKPÉNZTÁR

(SZTARA GASZA)

Z VRSÁVA VSZE BANCSNE DUGOVÁNYA
MINDEN BANKSZAKMÁBA VÁGÓ ÜGYET
LEBONYOLIT.

V ZVÉZI ÉRDEKKÖZÖSSÉGBEN
Z „JADRANSKA BANKA BEOGRAD“-AL.